

7.5.4 ภูมิปัญญาไทยด้านศิลปหัตถกรรม

ศิลปหัตถกรรมถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่ยิ่งใหญ่อย่างหนึ่งของบรรพบุรุษ เพราะเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และคุณค่าต่างๆ ที่สั่งสมกันมา ภูมิปัญญาด้านศิลปหัตถกรรม ได้แก่ การจัดสาน การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา การประดิษฐ์ของชำร่วย การประดิษฐ์เครื่องดนตรีพื้นบ้าน สิ่งเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาอย่างประณีตงดงามเน้นคุณภาพและความคงทน เพื่อจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การใช้สอย การทำบุญ และอุทิศให้สิ่งเหนือธรรมชาติ

7.5.5 ภูมิปัญญาไทยด้านการคิดโครงการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาชุมชน

ภูมิปัญญาในด้านนี้แสดงออกมาในรูปของความเอื้ออาทรที่ชาวบ้านมีต่อกัน โดยรู้จักนำหลักสากลมาประยุกต์กับการบริหารองค์กรในชุมชน เกิดเป็นกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มฌาปนกิจ สหกรณ์ชุมชน เป็นต้น

กิจกรรมที่ 18

ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มศึกษาภูมิปัญญาแต่ละด้านที่มีในชุมชนหรือในจังหวัดของตน แล้วนำมาเสนอในการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน หากเป็นไปได้ให้นำมาจัดเป็นนิทรรศการจะดียิ่งขึ้น

8. บุคคลสำคัญที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ไทย

ชนชาติไทยมีประวัติความเป็นมาและมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมด้านต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลสำคัญหลายท่านทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ได้มีส่วนในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย ซึ่งไม่อาจกล่าวได้หมดทุกท่าน จึงเพียงยกตัวอย่างมาเป็นกรณีศึกษาเท่านั้น

8.1 บุคคลสำคัญและผลงานในสมัยกรุงสุโขทัย

ตัวอย่างบุคคลสำคัญและผลงาน ที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยในสมัยสุโขทัย เช่น

8.1.1 พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหง อาณาจักรสุโขทัยเจริญสูงสุดและขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างไกล ผลงานสำคัญของท่าน คือ ทรงคิดประดิษฐ์ตัวอักษรไทยและมีการบันทึกลงในศิลาจารึก อันถือว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นแรกของไทย และเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่ายิ่ง จากการที่พระองค์ทรงเลื่อมใสในพุทธศาสนา วัฒนธรรมของสุโขทัยจึงมีอิทธิพลของศาสนาอยู่ในทุกแขนงและถ่ายทอดมาถึงปัจจุบัน สุโขทัยมีการติดต่อค้าขายและมีไมตรีด้วยดีกับจีนมาโดยตลอด มีการส่งช่างทำถ้วยชามมาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน ทำให้ชาวสุโขทัยมีการทำถ้วยชามกระเบื้องและเครื่องสังคโลกเป็นสินค้าออก

8.1.2 พระมหาธรรมราชาลิไท

ทรงเป็นกษัตริย์องค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์พระร่วง ทรงเลื่อมใสในพุทธศาสนาและทรงแตกฉานในพระไตรปิฎกมาก ทรงนิพนธ์ “เตภูมิกถา” หรือ “ไตรภูมิพระร่วง” ซึ่งเป็นวรรณคดีทางพระพุทธศาสนา ภาษาไทยเล่มแรก นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงวางแบบแผนคณะสงฆ์ตามแบบอย่างของลังกาอีกด้วย